

REFERAT Udvalg for regional udvikling d. 15-05-2023

Mødedato Mandag d. 15. maj 2023 kl. 09:00

Mødested Stationsvej 5, 6920 Videbæk

Indholdsfortegnelse

Besigtigelse: Oprensning af forurening i Videbæk #.....	3
Drøftelse af budget 2024 #.....	4
Ansøgninger til kulturudviklingspuljen 2023 #.....	7
Orientering om endelig kapacitetsfastsættelse på gymnasieområdet for skoleåret 2023/2024.....	10
Høringssvar til Trafikplan for den statslige jernbane.....	12
Klimaalliancen - samarbejde om landsdækkende klimaindsats.....	14
Udvalgets årshjul og mødeplan for 2023 #.....	16
Nyt fra Midttrafik #.....	17
Gensidig orientering #.....	18
Underskriftsark #.....	19

Punkt 1: Besigtigelse: Oprensning af forurening i Videbæk

1-51-71-268-20

Sagsfremstilling

Udvalgsrådet indledes med besigtigelse af lokaliteten Stationsvej 5, 9620 Videbæk, hvor driften af en højtalerfabrik tidligere har medført en forurening med chlorerede opløsningsmidler i jord og grundvand. Forureningen udgør en trussel overfor grundvandet og indeklimaet i nærliggende boliger. Administrationen har igangsat en oprensning af grundvandsforureningen.

Formål med oprensning

Formålet med oprensningen er at sikre grundvandet og den fremtidige vandindvinding i området. Den samlede forureningsmasse på ca. 300 kg chlorerede opløsningsmidler er udbredt i både jord og grundvand. Langt størstedelen af forureningen ligger i et afgrænset område på industrigrunden. Det mest forurenede område oprenses til et niveau, der sikrer, at beskyttelse af grundvandet opfyldes. Herved forventes indeklimatruslen for boliger også elimineret. Hvis 300 kg chlorerede opløsningsmidler opblandes til grundvandskvalitetskriteriet (1 mikrogram pr. liter), vil det kunne forurene 300 millioner m³ grundvand svarende til 750 års indvinding i Videbæk. Der kan således reddes meget drikkevand ved at fjerne det kraftigt forurenede område på lokaliteten.

Metode

Forureningen fjernes ved termisk oprensning, hvilket betyder, at forureningen "koges" væk. Rent praktisk tilsættes varme i form af vanddamp, hvorved der opnås en temperatur over forureningsstoffernes kogepunkt. Herved kommer forureningen over i gasfasen. Gassen kan herefter opsamles og renses. I perioden, hvor oprensningen er pågående, vil der være installeret omfattende overvågningssystemer til sikring af, at der ikke sker u hensigtsmæssig påvirkning af omgivelserne med de chlorerede opløsningsmidler.

Tidsplan

Forberedelserne til oprensningen er opstartet i oktober 2022. Anlægget var klar til drift medio april 2023, så oprensningen kunne opstartes ultimo april 2023. Selve oprensningen tager ca. seks uger. Derefter vil området blive reetableret. Administrationen forventer, at projektet afsluttes ultimo august 2023, hvorefter effekten af oprensningen følges i de kommende år.

Økonomi

Det vurderes samlet, at selve oprensningen vil beløbe sig til 10 mio. kr.

Program

9.00- 9.20 Ida Dyrland Damgaard og Henrik Rud Larsen fra Regional Udvikling fortæller om sagens gang fra kortlægning gennem undersøgelser og prioritering til afværge, herunder hvilke udviklingsprojekter der er udført undervejs, samt fokus på bæredygtighed.

9.20- 9.40 Arkil A/S (entreprenør på oprensningen) fortæller:

- hvordan oprensningen udføres
- hvilke installationer der er etableret
- hvordan anlægget er sammensat
- hvordan systemet virker, herunder løbende og afsluttende dokumentation

9.40- 9.45 Sikkerhedsinstruks forud for besøg ved dampoprensningen.

9.45- 10.00 Besøg ved afværgen. Man kommer ind på området, så man kan se installationer og anlæg.

Beslutning

Udvalget besigtigede oprensningen på lokaliteten Stationsvej 5, 9620 Videbæk, hvor driften af en højtalerfabrik tidligere har medført en forurening med chlorerede opløsningsmidler af jord og grundvand.

Martin Jakobsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 2: Drøftelse af budget 2024

1-21-78-8-22

Resume

De stående udvalg drøfter, hvilke emner og mærkesager de ønsker fokus på i Budget 2024.

På regionsrådets Budgetseminar I, der afholdes den 22. maj 2023, præsenterer udvalgsformanden udvalgets ønsker.

Direktionen indstiller,

at udvalget drøfter, hvilke emner og mærkesager udvalget ønsker fokus på i budgetprocessen for Budget 2024.

Sagsfremstilling

Sagen blev drøftet i udvalg for regional udvikling den 12. april 2023, hvor det blev besluttet at genoptage sagen.

Formål med drøftelserne i de stående udvalg

Processen for Budget 2024 adskiller sig på nogle punkter fra processen for Budget 2023. Der er lagt op til en bredere drøftelse i de stående udvalg end i 2023, og der vil derfor ikke blive fremlagt forslag til prioritering. Ifølge den politiske budgetvejledning for Budget 2024 skal de stående udvalg på deres møder i april 2023 drøfte Budget 2024 overordnet. Formålet med drøftelsen er at skabe retning for, hvilke emner og mærkesager de enkelte udvalg ser behov for at sætte fokus på i budgetprocessen.

Drøftelsen af Budget 2024 kan tage udgangspunkt i den styrende politiske ambition og øvrige politiske strategier og temaer, som regionsrådet har vedtaget. Udvalgsformændene skal præsentere udvalgenes drøftelser på Budgetseminar I i maj. Her vil regionsrådet drøfte de input til emner og mærkesager, som de stående udvalg præsenterer.

Efter Budgetseminar I og frem mod budgetforligsdruøftelserne vil der blive arbejdet videre med at beskrive de emner og mærkesager, som regionsrådet beslutter skal belyses med henblik på at kunne indgå i forhandlingerne om budgetforliget.

Efter indgåelsen af Økonomiaftalen i juni er det de politiske partier, der fremsætter og drøfter budget og evt. forslag til budgettet. Partierne har blandt andet mulighed for at drøfte budget og komme med forslag på Budgetseminar II i august til de bilaterale drøftelser i august og til budgetforligsdruøftelserne i starten af september.

I det vedlagte bilag er der udarbejdet en liste med de punkter og beslutninger med betydning for Budget 2024, som de stående udvalg og regionsrådet har behandlet siden vedtagelsen af Budget 2023. De forslag, som regionsrådet har vedtaget skal behandles i forbindelse med Budget 2024, vil, som ved tidligere år, fremgå af materialet til 1. behandling af Budget 2024.

Nedenfor er der en beskrivelse af udgangspunktet og/eller anbefalinger vedrørende Budget 2024.

Sundhed, transformation og demografi

Et stigende indbyggertal samt en voksende gennemsnitsalder i regionen medfører et større behov for behandling og dermed et større pres på hospitalerne. De udfordringer som regionen og hele den offentlige sektor ser ind i, er i deres karakter og samtidighed ikke set tidligere. Problemerne har en høj grad af kompleksitet og indeholder paradokser, modsatrettede interesser og kan virke uoverskuelige i omfang. Det er ikke muligt at løse eller påvirke problemerne med de løsninger og metoder, der kendes på nuværende tidspunkt. Det vil derfor være nødvendigt at finde nye løsninger for at finde balancen mellem økonomi, vores medarbejdere og patienternes efterspørgsel og forventninger. Løsningerne kan blandt andet findes gennem transformation af sundhedsvæsenet.

På hospitalerne arbejdes der også med at imødekomme og håndtere det pres, der mærkes som følge af den større efterspørgsel efter sundhedsydelse. Hospitalerne skal i høj grad løse de lokale udfordringer inden for den økonomiske ramme som hospitalet har, hvor de lokale hospitalsledelser gør brug af deres kendskab til lokale vilkår ift. den lokale økonomiske styring og prioritering. Der vil dog altid være behov for flere midler, end hospitalerne har til rådighed, og derfor vil der være behov for lokal omprioritering og transformation.

På sundhedsområdet anbefaler direktionen, at størstedelen af et evt. økonomisk råderum i forbindelse med budgettet prioriteres til demografimidler til hospitalerne. Hvis forligspartierne følger direktionens anbefaling om at prioritere størstedelen af et evt. økonomisk råderum til demografimidler, vil det samtidig begrænse råderummet til andre prioriteringer.

Regional Udvikling

Udgangspunktet for Budget 2024 for Regional Udvikling er dels en videreførelse af den drift og udvikling, som allerede finder sted i dag, og dels de anbefalinger, som udarbejdes af de fire regionalpolitiske fora vedrørende unge udenfor, biodiversitet, arbejdskraft og mobilitet.

Investeringsplan, teknologi og bæredygtighed

Ligesom tidligere år opleves der generelt et stort pres på investeringsplanen. Således har kombinationen af generelle prisstigninger samt et fald i anlægsrammen ved de seneste økonomaftaler betydet, at der ikke længere er et råderum til prioritering af nye projekter, ligesom der i Investeringsplan 2023-2031 ikke er tilstrækkelig finansiering til en samtidig gennemførelse af både Ny Psykiatri i Viborg og Etape 3 C på Regionshospitalet Randers.

Ovenstående betyder ligeledes, at der på nuværende tidspunkt ikke er afsat midler til eksempelvis initiativer inden for bæredygtighed, øget digitalisering eller generel vedligehold af regionens bygninger. Det må forventes, at en række emner i de kommende år vil kræve yderligere finansiering. Eksempelvis er der lovkrav vedrørende affaldssortering, som i de kommende år vil kræve anlægsinvesteringer, ligesom den generelle transformationsdagsorden af sundhedsvæsenet formentlig vil medføre anlægsinvesteringer.

I forlængelse af ovenstående besluttede regionsrådet, at der skulle udarbejdes en række analyser til brug i budgetprocessen forud for Investeringsplan 2024-2032. På dagsordenen i udvalg for bæredygtighed, teknologi og anlæg forelægges de udarbejdede analyser til orientering. Der vil ligeledes være en generel drøftelse af anlægsområdet, herunder Investeringsplan 2024-2032 på udvalg for bæredygtighed, teknologi og anlæg møde i maj.

Økonomisk udgangspunkt for Budget 2024

Sundhedsområdet

I nedenstående tabel fremgår de vedtagne budgetter for 2023 og bogførte regnskaber for 2022 for hospitalerne i Region Midtjylland, praksisområdet og for de kombinerede øvrige områder.

Regnskab 2022 og vedtaget Budget 2023

Mio. kr.	Regnskab 2022	Vedtaget Budget 2023
Regionshospitalet Horsens	1.287,5	1.169,3
Regionshospitalet Randers	1.390,3	1.242,9
Regionshospitalet Gødstrup	3.095,2	2.641,5
Hospitalsenhed Midt	2.834,1	2.693,4
Aarhus Universitetshospital	8.259,4	7.927,1
Præhospitalet	914,2	905,0
Psykiatrien	2.092,0	2.178,6
Praksissektoren	3.959,5	4.106,7
Øvrige områder	4.162,1	5.150,0
I alt	27.994,4	28.014,6

Regnskab 2022 og vedtaget Budget 2023 udgør begge 28,0 mia. kr. Årsagen, til at Budget 2023 ikke er større end Regnskab 2022 på trods af demografimidler og pris- og lønregulering, er, at der i Regnskab 2022 indgår udgifter til COVID-19, vacciner mv., der ikke er indeholdt i nettodriftsrammen i Budget 2023.

Det er væsentligt at være opmærksom på, at hospitalernes daglige drift er betinget af nogenlunde stabile økonomiske rammer. På den baggrund fastlægges regionens nye budgetter på baggrund af det forudgående budget. Det vil derfor som udgangspunkt være en mindre del af regionens budget, der prioriteres til nye formål i forbindelse med de årlige budgetter, herunder demografimidler til hospitalerne.

I forbindelse med Budgetseminar I den 22. maj og i materialet til 1. behandlingen af budgetforslag 2024 i august 2023, vil der, som ved tidligere års budgetlægning, blive forelagt økonomivurderinger på en række områder samt direktionens forslag til nødvendige prioriteringer.

Økonomivurderingerne foretages bl.a. på baggrund af Regnskab 2022 og økonomirapporteringerne, der udarbejdes til regionsrådet.

De områder, hvor der udarbejdes økonomivurderinger, er kendetegnet ved, at udgifterne kan være svære at påvirke og kan derfor karakteriseres som områder med uundgåelige udgiftsstigninger. Det kan fx skyldes, at områderne i høj grad er efterspørgselsstyret (fx tilskudsmedicin og praksisområdet) eller at regionsrådet med tidligere beslutninger har fastlagt økonomimodeller eller udgiftsprofiler for området (fx hospitalsmedicin og leasingydelse).

Direktionens forslag til nødvendige prioriteringer kan fx være prioriteringer, der er nødvendige for at opfylde overenskomst-mæssige- eller lovkrav, prioriteringer for at sikre opretholdelsen af driften på specifikke områder, eller områder, hvor udgiften vil blive væsentligt større, hvis der ikke prioriteres midler til området i Budget 2024.

For at sikre en ansvarlig økonomistyring, er det nødvendigt at der i budgettet prioriteres midler til disse områder baseret på de opdaterede økonomivurderinger.

Regional Udvikling

I nedenstående tabel fremgår vedtaget Budget 2023 og Regnskab 2022 for bevillingsområderne inden for Regional Udvikling.

Regnskab 2022 og vedtaget Budget 2023

Mio. kr.	Regnskab 2022	Vedtaget Budget 2023
Kollektiv trafik	393,5	380,6
Miljø	54,7	49,7
Regionale udviklingsaktiviteter	61,7	60,4
Regional udvikling i øvrigt	-1,8	6,7
Planlægning-, analyse-, og udviklingsaktiviteter	79,1	85,4
I alt	587,3	582,8

Regnskab 2022 er samlet set større end Budget 2023, hvilket skyldes, at der i regnskab 2022 har været et merforbrug på miljø og kollektiv trafik som følge af stigende udgifter til især brændstof samt passagermangel hos Midttrafik.

Tidsplan for den resterende del af budgetprocessen

Dato i 2023	Møde
22. maj	Budgetseminar I
21. juni	Orientering om Økonomiaftale 2024
15. august	1. behandling af Budget 2024 i forretningsudvalget
16.-17. august	Budgetseminar II
23. august	1. behandling af budgettet i regionsrådet
28. august	Præsentation og drøftelse af Investeringsplan 2024-2032
5. september	Budgetforligsdrøftelser
19. september	2. behandling af Budget 2024 i forretningsudvalget
27. september	2. behandling af Budget 2024 i regionsrådet

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede, hvilke emner og mærkesager udvalget ønsker fokus på i budgetprocessen for Budget 2024.

Følgende emner blev nævnt som vigtige emner i forbindelse med den forestående budgetlægning: Mobilitet, jordforurening, forbrug af råstoffer og klima.

Udvalget noterer med tilfredshed, at Regional Udvikling bidrager til såvel sundhedsinnovation som den bæredygtige omstilling af sundhedsvæsenet, og ser gerne, at sundhedskredsløbet i øget omfang også prioriterer dette. Tilsvarende gælder i forhold til kultur som sundhedsfremme.

På budgetkonferencen den 22. maj ønsker udvalget at vise, hvordan fordeling af økonomiske og personalemæssige ressourcer under Regional Udvikling ser ud, herunder hvor mange eksterne midler der er tilvejebragt.

Martin Jakobsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådets vedtog Den Politiske Budgetvejledning 2024 den 25. januar 2023.

Udvalg for regional udvikling drøftede sagen den 12. april 2023 og besluttede at genoptage den på udvalgsmødet den 15. maj 2023.

Bilag

Beslutninger om behandling i forbindelse med budget 2024

Punkt 3: Ansøgninger til kulturudviklingspuljen 2023

1-26-20-22

Resume

Region Midtjylland har den 10. marts 2023 modtaget 31 ansøgninger om tilskud på i alt 9,46 mio. kr. fra regionens kulturudviklingspulje i 2023. Der lægges op til, at udvalget drøfter de 13 ansøgninger, som administrationen vurderer i høj eller nogen grad opfylder kriterierne for tilskud fra puljen. Ligeledes drøftes udmøntningen af de resterende midler i en anden ansøgningsrunde af kulturudviklingspuljen i 2023 med ansøgningsfrist i efteråret.

Direktionen indstiller,

at de 13 ansøgninger, som vurderes i høj grad og i nogen grad at opfylde kriterierne for tilskud fra kulturudviklingspuljen, drøftes, og

at de resterende midler i puljen samt eventuelle tilbageløbsmidler udmøntes i en anden ansøgningsrunde af regionens kulturudviklingspulje i 2023 med ansøgningsfrist den 8. september 2023.

Sagsfremstilling

Region Midtjyllands kulturudviklingsmidler skal understøtte og omsætte regionsrådets kulturpolitik 2020-2024. Dette sker hovedsageligt gennem udmøntning af tilskud fra den regionale kulturudviklingspulje. Regionsrådet har i budget 2023 øremærket 1 mio. kr. af regionens kulturudviklingspulje til indsatsområdet børn og unge samt 1 mio. kr. til indsatsområdet kultur som sundhedsfremme.

Puljen udmøntes i 2023 i to ansøgningsrunder. Kulturudviklingspuljen og delpuljen til børn og unge initiativer udmøntes i forbindelse med ansøgningsfristen den 10. marts 2023, mens delpuljen til kultur som sundhedsfremme udmøntes som en særskilt pulje med ansøgningsfrist den 12. april 2023.

Der er modtaget i alt 31 ansøgninger om tilskud på i alt 9,46 mio. kr. til kulturudviklingspuljen med ansøgningsfrist den 10. marts 2023. Den økonomiske ramme for kulturudviklingspuljen, inklusiv kulturmomms og delpuljen til børn og unge initiativer, udgør i alt 7,129 mio. kr.

Udvalget præsenteres for de indkomne ansøgninger, som administrationen har vurderet i høj eller nogen grad opfylder kriterierne for tilskud fra puljen. Disse ansøgninger er alle på under 1 mio. kr. Tilskud fra puljen på under 1 mio. kr. kan ifølge delegerings- og kompetencereglerne godkendes af udvalg for regional udvikling.

Kriterier for tilskud

Administrationen har vurderet de indkomne ansøgninger i forhold til regionens kulturpolitik og indsatsområder samt nedenstående kriterier for tilskud:

- Innovation og udvikling:
Projektets originalitet/bidrag til ny udvikling, nye produkter, nye arbejdsformer, nye innovative udviklingsmiljøer - gerne i samarbejde med aktører fra andre kultur- og samfundsområder.
- Partnerskaber og organisering:
Projektet udvikles og gennemføres i partnerskab på tværs af geografi (lokalt, regionalt, nationalt eller internationalt) og medvirker dermed til en bred regional forankring eller styrker samspillet mellem kulturlivet og andre vigtige samfundsområder. Der lægges endvidere vægt på projektets organisatoriske styrke og forankring, og at samarbejdspartnere indgår som centrale i selve udviklingen af projektet.
- Projektets relevans:
Projektets understøttelse af regionens kulturpolitik samt projektets relevans for regionens borgere og kulturliv, herunder hvem projektet henvender sig til, og hvem projektet gavner.
- Læring, viden og varig udvikling:
Projektets evne til at skabe ny læring og viden, som projektet stiller til rådighed for andre interessenter, samt at projektet bør have varige effekter, som rækker ud over projektperioden.

De generelle krav til ansøgningerne er, at ansøger maksimalt kan opnå et tilskud på 50 % af det samlede budget, og at der skal være et aktivt partnerskab, som består af minimum to kulturaktører på tværs af to kommuner i Region Midtjylland.

Administrationens indledende kategorisering af ansøgninger

Administrationen har opdelt de indkomne ansøgninger i to grupper:

- Ansøgninger, der i høj eller nogen grad opfylder kriterierne for tilskud. Administrationen vurderer, at 13 ansøgninger i høj eller nogen grad opfylder kriterierne for tilskud. Det ansøgte beløb i denne gruppe udgør samlet 3,578 mio. kr.
- Ansøgninger, der ikke eller i lav grad opfylder kriterier for tilskud, da der søges om tilskud til produktion, anlæg og lignende eller grundet f.eks. manglende udviklingsperspektiv og partnerskab. Administrationen vurderer, at 18 ansøgninger ikke opfylder kriterierne for tilskud. Det ansøgte beløb i denne gruppe udgør samlet 5,883 mio. kr.

Tabel 1 viser de 13 ansøgninger, som i høj grad eller i nogen grad opfylder kriterierne for tilskud, og som er til drøftelse i udvalget.

Tabel 1. Budget og finansiering.	
1.000 kr.	2023
<i>Budget</i>	
<i>Kulturudviklingspuljen 1. ansøgningsrunde 2023</i>	
3. STEAM på Museer, Skovgaard Museet	282
5. SANS, Teaterskolen Kastali'a	139
8. Følelser, viden og oplevelser, Teater Fluks	900
10. Dialoger på tegnebrættet, Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder	98
11. BilledKRAFT, Den Kreative Skole Silkeborg	100
13. Udvikling af unge filmtalenter, Den Frie Dokumentarlinje	300
14. Kulturpiloterne, Odder Musikskole	125
20. Fremtidens lydkunst i Region Midtjylland, Struer Sound Art Lab	690
21. Fremtidens kulturskabere på tour, Kulbroens Venner	145
23. Kunst- og kulturbroen, Kulturskolen Ringkøbing-Skjern	236
24. Følgforskning SOLO, ROSA	213
25. Et bæredygtighedsspil - med kroppen forrest, Teaterhuset Filuren	120
30. ART HACK, Performing Arts Platform	230
Ansøgninger i alt	3.578
<i>Finansiering</i>	
Kulturudviklingspuljen 2023 inkl. kultur moms	-7.129
Finansiering i alt	-7.129
Restmidler til senere udmøntning	-3.551

Administrationen har udarbejdet følgende materiale, der vedlægges som bilag:

- Bilag 1: Oversigt, der angiver, hvordan ansøgningerne opfylder kriterierne for tilskud, samt resumeer.
- Bilag 2: Geografisk fordeling af de ansøgninger, der i høj og i nogen grad opfylder kriterierne for tilskud.
- Bilag 3: De indkomne ansøgninger i deres fulde længde uden bilag.

Administrationens bemærkninger

Der er som i de to ansøgningsrunder i 2022 modtaget færre ansøgninger end tidligere år, ligesom der ansøges om væsentligt mindre projekter og dermed mindre regionalt tilskud end tidligere. Årsagerne hertil undersøges i den igangværende evaluering af kulturudviklingspuljen, som præsenteres for udvalget på mødet i september 2023. Den begrænsede søgning til puljen medfører, at det er muligt at yde tilskud til alle ansøgninger, der i høj og i nogen grad opfylder kriterierne for tilskud.

Der er kun modtaget få ansøgninger inden for indsatsområdet kultur som sundhedsfremme modsat tidligere ansøgningsrunder. Dette kan skyldes annonceringen af delpuljen øremærket kultur som sundhedsfremme, hvor der var kort frist til den 12. marts 2023. Delpuljen støtter projekter og samarbejder mellem kulturlivet og regionens sundhedsindsats, men ikke samarbejder med kommunale sundhedspartnere. I forhold til delpuljen øremærket børn og unge, bemærkes det at ti af projekterne i gruppen af ansøgninger, der i høj grad eller i nogen grad opfylder kriterierne for tilskud, falder inden for denne indsats. De ansøgte beløb i denne gruppe er relativt små. Samlet udgør det ansøgte beløb i denne gruppe 1,7 mio. kr.

Det bemærkes endeligt, at en stor andel af ansøgningerne ikke har det ønskede fokus på evaluering og opfølgning samt forankring af projekternes resultater. Derfor foreslår administrationen et øget fokus på dette i forbindelse med udmøntningen af kulturudviklingspuljen i efteråret 2023.

Økonomi og udmøntning af anden ansøgningsrunde

Den økonomiske ramme for kulturudviklingspuljen i 2023 er på 7,129 mio. kr., inklusive 8 % tilskudsmoms på kulturtilskud og ekskl. delpuljen til kultur som sundhedsfremme. Det samlede ansøgte beløb for ansøgninger, der i høj eller i nogen grad opfylder kriterierne for tilskud, er 3,578 mio. kr. De resterende 3,551 mio. kr. i puljen samt eventuelle tilbageløbsmidler foreslås udmøntet i en anden ansøgningsrunde af regionens kulturudviklingspulje i 2023 med ansøgningsfrist den 8. september 2023, som drøftes i udvalget den 8. november 2023.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede de 13 ansøgninger, som vurderes i høj grad og i nogen grad at opfylde kriterierne for tilskud fra kulturudviklingspuljen, herunder begrundelse for gruppering, jf. bilag med begrundelser, der er vedlagt referatet.

Udvalg for regional udvikling vedtog på baggrund af drøftelsen, at der af kulturudviklingspuljen i 2023 bevilges 3,578 mio. kr. til de 13 projekter, der er vurderet til i høj grad og i nogen grad at opfylde kriterierne for tilskud fra puljen, idet bevillingerne gives under forudsætning af, at projekterne gennemføres som beskrevet i ansøgningerne, herunder at den øvrige finansiering fremskaffes.

Udvalget vedtog desuden, at der gives afslag til 18 ansøgninger, der ikke eller i lav grad opfylder kriterierne for tilskud.

Udvalget godkendte, at de resterende midler i puljen samt eventuelle tilbageløbsmidler udmøntes i en anden ansøgningsrunde af regionens kulturudviklingspulje i 2023 med ansøgningsfrist den 8. september 2023.

Martin Jakobsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere Politisk Behandling

Prioritering af regionens kulturudviklingsmidler i 2023 blev behandlet i regionsrådet den 21. december 2022. Handlingsplan for kulturområdet 2023 blev behandlet i udvalg for regional udvikling den 8. marts 2023.

Bilag

Bilag 1 - oversigt over ansøgninger samt resumeer

Bilag 2 - Geografisk fordeling af ansøgninger

Bilag 3 - alle ansøgninger til kulturpuljen 2023

Kulturpuljen 2023 - resume og begrundelser

Punkt 4: Orientering om endelig kapacitetsfastsættelse på gymnasieområdet for skoleåret 2023/2024

1-10-76-2-22

Resume

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet skal senest den 15. maj 2023 udmelde den endelige kapacitet for skoleåret 2023-2024. Den endelige kapacitet er bindende for institutionen, men kan i særlige tilfælde hæves af regionen.

Der gives på mødet en mundtlig orientering om de endelige kapacitetstal på gymnasieområdet.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om den endelige kapacitetsfastsættelse for gymnasieområdet 2023/2024 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Børne- og Undervisningsministeriet skal senest den 15. maj 2023 fastsætte den endelige kapacitet for de gymnasiale uddannelser. Den endelige kapacitet svarer til den foreløbige kapacitet med eventuelle justeringer på baggrund af de faktiske søgetal. Der gives på mødet en mundtlig orientering om den endelige kapacitetsfastsættelse.

Den endelige kapacitet omfatter kapacitet til de ansøgere, der fordeles af den centrale fordelingsmekanisme, og skal således ikke omfatte kapacitet til de ansøgere, der søger efter ansøgningsfristens udløb - de såkaldte eftertilmeldere. Den endelige kapacitet er bindende for institutionen, men kan hæves af regionen med en eller flere pladser, hvis der mangler plads til ansøgere, der ikke kunne fordeles af den centrale fordelingsmekanisme, eller hvis der mangler plads til eftertilmeldere. Regionsrådet har delegeret kompetencen til at hæve kapaciteten til administrationen.

Proces vedrørende kapacitetsfastsættelse

Den foreløbige kapacitet, der blev udmeldt af ministeriet den 1. februar 2023, var i flere tilfælde fastsat så lavt, at flere institutioner ikke kunne optage deres 1. prioritetsansøgere. Det gjorde sig især gældende for HF-institutioner og for uddannelsen til Pre-IB (etårig forberedelse til den internationale studentereksamen), men også en række uddannelser, der udbyder HHX-uddannelsen har fået flere ansøgere, end de havde kapacitet til at optage. Regionsrådet opfordrede derfor Børne- og Undervisningsministeren til, at der i den endelige kapacitetsfastsættelse sikres, at Pre-IB og HF-institutioner beliggende uden for de større byer kan optage alle deres 1. prioritetsansøgere. Henvendelsen til ministeren er vedlagt som bilag.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har tidligere oplyst, at den i fastlæggelsen af den endelige kapacitet vil have et særligt fokus på:

- De mindre udbud
- Udbud omfattet af optagestop (Viby Gymnasium og Aarhus Gymnasium, Tilst)
- 1. prioritetsopfyldelse
- Minimering af antallet af ufordelte ansøgere (ansøgere, som ikke kan fordeles af den centrale fordelingsmekanisme)

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har frem til den 15. maj 2023 gennemført den centrale fordeling, og regionerne har herefter frist til den 25. maj 2023 til at fordele de ansøgere, som ikke kan fordeles af den centrale elevfordelingsmekanisme. Herefter får institutionerne besked om, hvilke ansøgere de får, og institutionerne skal senest den 1. juni 2023 give ansøgerne besked om, hvilken institution de har fået reserveret en plads på.

Regionerne fordeler herefter - i perioden 1. juni til 7. november 2023 - de ansøgere, der har søgt efter ansøgningsfristens udløb, de såkaldte eftertilmeldere.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling noterer sig med tilfredshed, at kapaciteten er hævet på uddannelsesinstitutioner uden for de store byer, i overensstemmelse med regionsrådets opfordring til ministeren. Herved kan uddannelsesinstitutioner uden for de større byer optage alle 1. prioritetsansøgninger.

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at orienteringen om den endelige kapacitetsfastsættelse for gymnasieområdet 2023/2024 tages til efterretning.

Martin Jakobsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådet behandlede den 26. april en sag om delegering af kompetence på gymnasieområdet. Her blev det besluttet at delegere kompetencen til at hæve kapaciteten til administrationen.

Bilag

Henvendelse til ministeren om fastsættelse af endelig kapacitet

Den endeligt udmeldte kapacitet 2023-2024

Punkt 5: Hørings svar til Trafikplan for den statslige jernbane

1-30-75-3-20

Resume

Trafikstyrelsen har sendt Trafikplan for den statslige jernbane i høring. Det indstilles, at regionens hørings svar godkendes. Blandt kommentarerne indgår det, at imødekommer investeringer i den østlige del af Region Midtjylland. Der gøres opmærksom på interessen for en fast forbindelse mellem Jylland og Sjælland. I forhold til den midt- og vestlige del af regionen, tages der afstand fra yderligere reduktion af gennemgående togafgange.

Direktionen indstiller,

at forslag til hørings svar om Trafikplan for den statslige jernbane godkendes.

Sagsfremstilling

Der skal mindst hvert fjerde år udarbejdes en statslig trafikplan, der redegør for statens overvejelser og prioriteringer for den jernbanetrafik, der udføres som offentlig servicetrafik på kontrakt med staten. Formålet med trafikplanen er at sikre en god sammenhæng i den kollektive trafik, og trafikplanen udgør dermed udgangspunktet for trafik selskabernes trafikplaner for den lokale og regionale kollektive trafik.

Trafikstyrelsen har sendt Trafikplan for den statslige jernbane i høring. Trafikstyrelsens svarfrist er før regionsrådsmødet, og derfor er administrationens forslag til hørings svar sendt til Trafikstyrelsen som udkast med forbehold for regionsrådets godkendelse. Trafikplan og forslag til hørings svar er vedlagt.

Investeringer i den østlige del af Region Midtjylland

De statslige investeringer i baneinfrastruktur er en væsentlig forudsætning for trafikplanen. Investeringerne i Infrastrukturplan 2035 blev aftalt af et bredt flertal i Folketinget i 2021. Flere af investeringerne har sammen med tidligere statslige investeringer direkte og indirekte betydning for Region Midtjylland.

Anlæg af en ny bane Aarhus-Silkeborg vil betyde en markant afkortning af rejsetiden mellem Aarhus-Silkeborg-Herning-Gødstrup og Holstebro, og bidrager dermed til en bedre sammenhæng på tværs af regionen. Staten lægger op til, at banen skal være enkeltsporet.

En genåbning af Brabrand Station vil set i sammenhæng hermed betyde en forbedret kollektiv trafikbetjening i det vestlige Aarhus. Trafikplanens prognoser for passagerbenyttelsen er positive og afspejler den høje pendling mellem byerne. I høringsvaret påpeges det hensigtsmæssige i, at banen anlægges dobbeltsporet af hensyn til at kunne muliggøre høj frekvens og regularitet, som vil gøre banen attraktiv for daglige pendlere.

Staten har tidligere truffet beslutninger om større investeringer i jernbanen. Det drejer om nyt signalsystem, elektrificering og kapacitetsudvidelser, som er under anlæg i disse år. Effekten af investeringerne vil vise sig i de kommende år i form af lavere rejsetider og færre uregelmæssigheder. Eksempelvis kan rejsetiden mellem Aarhus og København H reduceres med ca. 25 minutter til 2 timer og 14 minutter.

Høringsvaret gør opmærksom på, at Region Midtjylland indgår i Kattetatekomiteen, der arbejder for en fast forbindelse mellem Jylland og Sjælland, som vil muliggøre en rejsetid med tog mellem Aarhus og København på ca. 1 time og 15 minutter.

Ændringer i den midt- og vestlige del af Region Midtjylland

Trafikplanen lægger op til en yderligere reduktion af direkte togafgange fra Struer-Holstebro-Herning via Vejle til Fyn, Sjælland og København. Der lægges endvidere op til, at elektrificeringen af banerne skal ske med batteritog. Det fremgår dog af trafikplanen, at det skal undersøges, om batteritog kan bruges i landsdelstrafikken, så der kan opretholdes gennemgående togafgange fra Midt- og Vestjylland.

Høringsvaret tager afstand fra yderligere reduktion af gennemgående togafgange, som vil betyde at flere skal skifte tog i Vejle. Konsekvensen må forventes at være yderligere frafald af passagerer, som i stedet vil køre i bil med deraf følgende negative konsekvenser for klimaet samt for trængslen på vejnettet.

Høringsvaret peger på, at der vil kunne trækkes på Midtjyske Jernbaners kommende erfaringer med batteritogsdrift på Lemvigbanen og på strækningen Holstebro-Skjern.

Øvrige bemærkninger

Der påpeges desuden i høringsvaret:

- at åbning af en station i Stilling vil styrke den regionale togtrafik mellem Aarhus og Skanderborg,
- at Aarhus Letbane fortjener øget synlighed i trafikplanen som et S-togssystem i en østjysk fingerplan,

- at Arriva - i lighed med DSB's Orangebilletter - tilbyder rabatbilletter, der gør det attraktivt at rejse på tidspunkter med få passagerer, og
- at Region Midtjylland sammen med danske og norske partnere arbejder for at styrke og udvikle bæredygtig godstransport på jernbane i Jyllandskorridoren.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling ønsker, at regionens ønske om tosporet Aarhus-Silkeborg bane samt åbning af en station i Stilling markeres tydeligere i høringssvaret. Samtidig ønsker udvalget, at der i høringssvaret noteres en anerkendelse af, at staten afprøver batteritog med henblik på brug andre steder. Dagsorden til forretningsudvalget vedlægges et opdateret høringssvar.

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at forslag til høringssvar om Trafikplan for den statslige jernbane godkendes.

Martin Jakobsen og Henrik Gottlieb var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Trafikplan for den statslige jernbane, høring marts 2023

Forslag til Høringssvar - Trafikplan for den statslige jernbane

Punkt 6: Klimaalliancen - samarbejde om landsdækkende klimainsats

1-30-76-5-15

Resume

Realdania, Kommunernes Landsforening og regionerne har indgået en femårig partnerskabsaftale under navnet Klimaalliancen. Klimaalliancens formål er at løfte kommunernes og regionernes klimaarbejde til de højeste internationale standarder. Det indstilles, at der udpeges et medlem til den politiske udviklingsgruppe i Klimaalliancen.

Direktionen indstiller,

at der udpeges et medlem til den politiske udviklingsgruppe i Klimaalliancen.

Sagsfremstilling

Klimaalliancen: Et fælles, visionært fundament for klimahandling

Realdania, Kommunernes Landsforening og regionerne har indgået en femårig partnerskabsaftale under navnet Klimaalliancen. Formålet med Klimaalliancen er at understøtte kommunernes og regionernes klimaarbejde for at sikre, at der sættes handling bag de høje ambitioner, og at klimaarbejdet løftes til den højeste internationale standard. Partnerskabet tager afsæt i samarbejdet om klimahandlingsplaner i regi af DK2020, der udløber i 2023.

Klimaalliancen træder i kraft den 1. april 2023 og løber frem til den 31. december 2027. Partnerskabsaftalen og den politiske aftale om Klimaalliancen er vedlagt som bilag.

Organisering af Klimaalliancen

Organiseringen af Klimaalliancen tager udgangspunkt i den stærke decentrale forankring, som parterne i fællesskab har opbygget gennem DK2020. Dermed fortsættes de fælles sekretariater i de fem geografiske organiseringer (DGO'er), der har givet sparring til kommunerne i udarbejdelsen af klimahandlingsplanerne. Ligeledes fortsættes den nuværende dialog og organisering af samarbejdet mellem de kommunale kontaktråd (KKR) og region med politiske styregrupper i hver DGO.

Partnerskabet er organiseret med fem DGO'er, en politisk udviklingsgruppe, en administrativ projektstyregruppe, et forretningsudvalg, en sekretariatsfunktion og en videnspartnerfunktion, jf. vedlagte organisationsdiagram.

Den operative organisering følger regionernes geografiske opdeling og besluttet i samarbejde mellem KKR og den respektive region. KlimaMidt kommer til at udgøre den midtjyske DGO.

Politisk udviklingsgruppe for Klimaalliancen

Den politiske ledelse af Klimaalliancen udgøres af en politisk udviklingsgruppe med deltagelse af bl.a. kommunale og regionale repræsentanter. Den politiske udviklingsgruppes rolle er at sikre ambition og tempo i klimaomstillingen, bl.a. ved at:

- fastlægge det strategiske fokus for arbejdet med klimaudviklingsspor og implementeringsstøtte, herunder identificere udviklings- og vidensbehov på tværs af partnerskabet.
- sikre partnerskabets politiske forankring af klimaarbejdet bredt i KKR og regionerne.
- sikre videndeling på tværs af kommuner, regioner og DGO'er.

Den politiske udviklingsgruppe skal bestå af:

- Fem politiske repræsentanter udpeget fra kommuner. En fra hver deltagende KKR-geografi.
- Fem politiske repræsentanter udpeget fra regionerne. En fra hver deltagende region.
- To politiske repræsentanter fra forretningsudvalget udpeget af henholdsvis KL og Danske Regioner.
- En repræsentant udpeget af Realdania (observatør).
- En repræsentant udpeget af CONCITO (observatør).
- En repræsentant udpeget af C40 (observatør).

Den politiske udviklingsgruppe mødes to gange årligt samt efter behov og deltager til større arrangementer undervejs i partnerskabet. Alle beslutninger i den politiske udviklingsgruppe kræver enstemmighed. Udviklingsgruppen sekretariatsbetjenes af KL og Danske Regioner.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at der udpeges et medlem til den politiske udviklingsgruppe i Klimaalliancen, idet udvalget anbefaler, at Bent Graversen udpeges.

Martin Jakobsen og Henrik Gottlieb Hansen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Politisk aftale om Klimaalliancen

Partnerskabsaftale for Klimaalliancen

Organisationsdiagram Klimaalliancen

Punkt 7: Udvalgets årshjul og mødeplan for 2023 #

1-00-26-22

Resume

Udvalget har godkendt forslag til mødeplan for udvalg for regional udviklings ordinære møder i 2023. Der vil som fast punkt på de kommende dagsordener være en opsamling af forslag til emner og forventet årshjul.

Direktionen indstiller,

at udvalget drøfter forslag til emner og årshjul.

Sagsfremstilling

Udvalget vedtog på sit møde den 10. august 2022 mødeplanen for udvalgets ordinære møder i 2023.

Der vil fortløbende blive drøftet ønsker om temadrøftelser, besigtigelser og besøg mm. i 2023.

Udgangspunktet er, at udvalgets møder holdes i Regionshuset Viborg. Efter aftale i udvalget kan møder endvidere holdes i andre regionshuse eller i forbindelse med besøg hos samarbejdsparter, interessenter eller lignende.

Årshjulet er vedlagt som bilag og opdateres løbende.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede forslag til emner og årshjul og vedtog, at:

-

udvalgsmødet den 7. juni holdes i Regionshuset Viborg.

-

udvalgsmødet den 13. september flyttes til den 12. september kl. 12.30-15.45

Martin Jakobsen og Henrik Gottlieb Hansen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Årshjul 2023

Punkt 8: Nyt fra Midttrafik #

1-00-26-22

Resume

Arne Lægaard og Morten Flæng er udpeget af regionsrådet til at sidde i Midttrafiks bestyrelse og vil på mødet orientere udvalgsmedlemmerne om aktuelle sager fra bestyrelsesområdet.

Direktionen indstiller,

at der orienteres om arbejdet i bestyrelsen.

Sagsfremstilling

Til orientering for udvalgets medlemmer kan dagsordenen, bilag og beslutninger fra bestyrelsesmødet i Midttrafik den 3. februar 2023 læses via dette link: [Midttrafiks bestyrelse](#)

Næste bestyrelsesmøde er planlagt til den 12. maj 2023.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling blev orienteret om arbejdet i bestyrelsen.

Martin Jakobsen og Henrik Gottlieb Hansen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 9: Gensidig orientering

1-00-26-22

Sagsfremstilling

Gensidig orientering for udvalgets medlemmer.

Beslutning

Orientering om opfølgning på forurenings sag – ved mødestart:

Region Midtjylland blev den 22. december 2022 de facto ansvarlig miljømyndighed for gamle jord- og grundvandsforureninger på FMC's (tidl. Cheminova) nuværende fabriksgrund (Rønland). Derfor har regionen indledt et arbejde på at indgå en midlertidig samarbejdsaftale med FMC om virksomhedens frivillige afværgetiltag på Rønland.

Samarbejdsaftalen skal dække perioden frem til, at regionens søgsmål mod Miljøstyrelsen er afgjort. Når der foreligger et forslag til midlertidig samarbejdsaftale, vil aftalen blive forelagt regionsrådet til godkendelse.

Regionen har holdt et møde med FMC den 20. april og blev i den forbindelse gjort opmærksom på, at FMC har udført nye forureningsundersøgelser i syd-området på Rønland.

De nye undersøgelser viser, at grundvandsforureningen i syd-området er langt mere udbredt og kraftigere end hidtil antaget på trods af næsten 40 års drift af afværge i syd-området. Der er konstateret massiv forurening af grundvandet ud til Nissum Bredning med en lang række forskellige stoffer. Ikke alle stoffer har indgået i de monitoringer, der er udført af regionen i Nissum Bredning i henholdsvis 2016-2017 og 2020-2022.

Ud fra den nye viden har regionen grund til at formode, at der potentielt kan sive forurening ud i Nissum Bredning, som muligvis kan give en negativ påvirkning af miljøet.

Regionen har på den foranledning indgået aftale med rådgivningsfirmaet Niras om at vurdere de nye forureningsfund og de afværgetiltag, FMC påtænker at igangsætte. Arbejdet omfatter bl.a. en vurdering af giftigheden af de konstaterede stoffer og beregninger af, hvor meget forurening der eventuelt strømmer ud i fjorden, og hvorvidt forureningen i givet fald udgør en risiko for overfladevandet.

Derudover planlægger regionen, ligeledes i samarbejde med Niras, at udtage og analysere vandprøver fra Nissum Bredning for på den måde at få konkret indsigt i, om der sker en uacceptabel påvirkning af fjorden.

Formandskabet for udvalg for regional udvikling mødes med FMC's ledelse den 1. juni for at drøfte samarbejdsaftalen og forureningsituationen i syd-området.

Pressemeddelelse forventes udsendt 16. maj 2023.

Martin Jakobsen var forhindret i at deltage i sagens behandling

Valg til bestyrelsen for Landdistrikternes Fællesråd
Morten Flæng blev genvalgt på generalforsamlingen den 12. maj 2023.

Martin Jakobsen og Henrik Gottlieb Hansen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 10: Underskriftsark #

1-00-26-22

Sagsfremstilling

Udvalg for regional udvikling skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive elektronisk i First Agenda ved at trykke på "Godkend".

Beslutning

Underskriftsarket er journaliseret på sagen.

Alle var mødt, undtagen Martin Jakobsen, som havde meldt afbud.

Flemming Knudsen deltog fra kl. 10.00

Henrik Gottlieb Hansen forlod mødet kl. 12.00 efter behandling af punkt 4.

Mødet blev hævet kl. 12.43.